

แนวทางการเขียนบทความวิชาการ

ความหมายของบทความวิชาการ

- บทความวิชาการ เป็นงานเขียนทางวิชาการที่ผู้เขียนนำเสนอเนื้อหาสาระใดสาระหนึ่งเพียงหนึ่งเรื่องเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับความรู้ข้อเท็จจริง มุมมองใหม่ๆ หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในวงการวิชาการ และ ได้มีการเรียบเรียงผลงานวิชาการของตนเองหรือของผู้อื่นที่มีลักษณะเป็นการอธิบาย การวิเคราะห์ การวิจารณ์หรือ การนำเสนอแนวคิดใหม่ๆ ตามหลักการทางวิชาการที่เป็นระบบและน่าเชื่อถือ พร้อมทั้งแสดงทัศนะทางวิชาการของผู้เขียนไว้อย่างชัดเจน โดยมุ่งนำเสนอเฉพาะกลุ่มเป้าหมายในสาขาวิชาการ/วิชาชีพหนึ่งๆ ผ่านการตีพิมพ์เผยแพร่ ในวารสารทางวิชาการ/วิชาชีพสาขานั้นๆ

ประเภทของบทความวิชาการ

- 1 บทความวิชาการทั่วไป นำเสนอความรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ของผู้เขียนที่ได้จากการอ่าน สังเกต สัมภาษณ์ วิเคราะห์ และวิจารณ์
- 2 บทความปริทัศน์ เป็นการเสนอเนื้อหาวิชาการเชิงสังเคราะห์ โดยประมวลสาระจากงานเขียนของนักวิชาการอื่นๆ ในเรื่องเดียวกัน โดยผู้เขียนจะวิเคราะห์แนวความคิดแล้วนำมาเปรียบเทียบ สรุปประเด็น วิจารณ์ หรือเสนอแนะเพื่อให้เห็นแง่มุมที่แตกต่างกัน
- 3 บทความวิจัย เป็นบทความที่นำเสนอผลการค้นคว้าวิจัยใหม่ๆ ที่เรียบเรียงจากงานวิจัยโดยสังเขป

โครงสร้างบทความวิชาการ

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย

1.1 ชื่อเรื่อง เป็นการระบุคำหรือประโยคด้วยภาษาที่เป็นทางการที่กระชับและสื่อความหมายได้ชัดเจน ครอบคลุมทุกประเด็นของเนื้อหาบทความ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจกรอบเนื้อหาของบทความได้อย่างรวดเร็ว และมีผลต่อการตัดสินใจในการอ่านบทความนั้น

1.2 ชื่อผู้เขียน/ข้อความแนะนำผู้เขียน การระบุชื่อผู้เขียนหรือการเขียนข้อความแนะนำเกี่ยวกับผู้เขียนบทความ ต้องใช้ชื่อจริงของผู้เขียน โดยทั่วไปไม่นิยมบอกลายชื่อหรือคำนำหน้าชื่อ และไม่ใช้นามแฝง กรณีที่ต้องการแสดงรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เขียน เช่น ตำแหน่งทางวิชาการ วุฒิการศึกษา สถานที่ทำงาน สามารถพิมพ์เป็นเชิงอรรถระบุไว้ตอนล่างในหน้าแรกของบทความ

1.3 บทคัดย่อ เป็นการสรุปประเด็นสำคัญครอบคลุมเนื้อหาและขอบเขตของบทความทั้งหมดโดยสังเขป และไม่มีการตีความหรือวิจารณ์เพิ่มเติม เป็นการสรุปโดยการเรียบเรียงเนื้อหาขึ้นมาใหม่ ไม่ซ้ำซ้อนกับเนื้อหาในบทความ ซึ่งผู้อ่านสามารถตรวจสอบเนื้อหาและประเมินได้ว่าตรงกับความสนใจของตน พอที่จะอ่านรายละเอียดในบทความต่อไปหรือไม่ โดยทั่วไปการเขียนบทคัดย่อจะกำหนดค่าไว้ไม่เกิน 400 คำ หรือ ประมาณครึ่งหน้ากระดาษ A 4 อย่างไรก็ตาม หัวข้อบทคัดย่อนี้ อาจจะไม่ปรากฏหรือไม่ปรากฏในบทความวิชาการ ของวารสาร ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของรูปแบบหรือข้อกำหนดแหล่งตีพิมพ์นั้น ๆ เป็นสำคัญ

โครงสร้างบทความวิชาการ

2. ส่วนเนื้อเรื่อง ประกอบด้วย

2.1 ความนำหรือบทนำ เป็นการเกริ่นนำถึงความเป็นมา เพื่อสร้างพื้นฐานความเข้าใจร่วมกันกับผู้อ่าน หรืออาจกล่าวถึงมูลเหตุในการเขียนบทความครั้งนี้ของผู้เขียน โดยเชื่อมโยงให้เห็นถึงหลักการและความเป็นเหตุเป็นผล พร้อมทั้งระบุวัตถุประสงค์ ขอบเขตของเนื้อหา และระบุคำจำกัดความของคำต่างๆ ที่มีในบทความ เพื่อสื่อความหมายของคำนั้นๆ ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านได้เข้าใจความหมายที่ตรงกัน

2.2 เนื้อเรื่อง เป็นการให้รายละเอียดของประเด็นหรือเรื่อง ซึ่งอาจเป็นความรู้ ข้อเท็จจริง มุมมองใหม่ๆ หรือข้อค้นพบจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในวงการวิชาการที่ต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย และเป็นไปตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่มีความเป็นเหตุเป็นผล โดยมีเอกสาร หลักฐาน ยืนยัน ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และมีการอ้างอิงแหล่งที่มาของ ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ในการเรียบเรียงภาษานั้นต้องเน้นให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องได้ง่ายและรวดเร็ว ดังนั้น จึงอาจต้องใช้เทคนิคการนำเสนอข้อมูลด้วยตาราง กราฟ แผนภูมิ หรือภาพประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจ เนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น

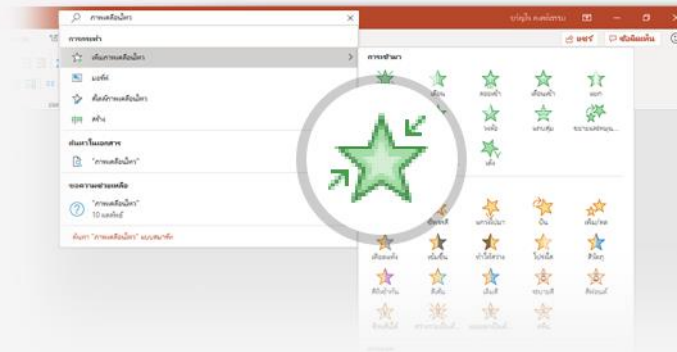
สำหรับเนื้อเรื่องที่น่าเสนอมักมีหลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้าจะกล่าวถึงใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียว หลังจากนั้นจึงเป็นการอธิบายขยายความในประเด็นนั้นๆ และแต่ละย่อหน้าต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ผู้เขียนต้องกำหนดสัดส่วนเนื้อเรื่องแต่ละย่อหน้าให้มีความเหมาะสม

2.3 บทสรุป เป็นการสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่องให้มีความสอดคล้องกับบทนำที่ได้เกริ่นไว้โดยย่ออย่างกระชับ และมีความยาวเท่า ๆ หรือใกล้เคียงกับบทนำ มุ่งเน้นการนำเสนอให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจในตอนท้ายของบทความ ผู้เขียนจึงอาจเลือกใช้เทคนิคการจบบทความด้วยวิธีการตั้งข้อสังเกต การให้ข้อเสนอแนะ การบอกผลลัพธ์หรือความสำคัญสิ่งที่จะเกิดขึ้น หรือการให้แนวทางการพัฒนาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในสิ่งที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร อีกทั้งยังสามารถตั้งเป็นคำถามทิ้งท้าย กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้และ คิดสืบเสาะแสวงหาคำตอบต่อไปได้อีก

โครงสร้างบทความวิชาการ

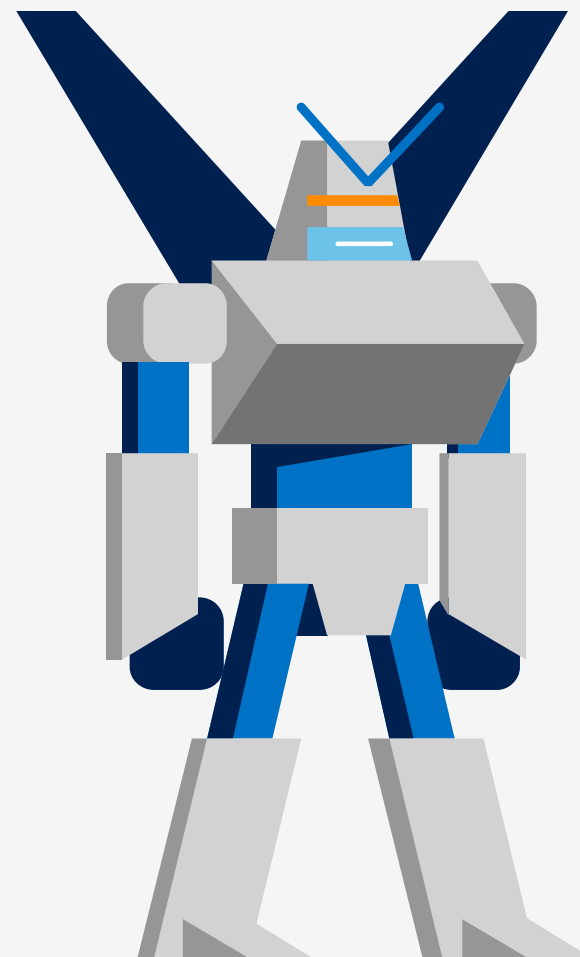
3. ส่วนอ้างอิง

เป็นส่วนที่แสดงถึงแหล่งที่มาของข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้ในการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอหรือเรียบเรียงบทความวิชาการให้มีความน่าเชื่อถือ โดยอาจแสดงรายการที่ค้นคว้าไว้ในเชิงบรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิง

เทคนิคการเขียนบทความวิชาการ

- 1 เลือกหัวข้อที่คิดว่าผู้อ่านจะสนใจและได้รับประโยชน์
- 2 ควรวางแผนโครงหัวข้อย่อยต่างๆ ที่ต้องการเขียนลงในกระดาษก่อน จากนั้นจึงค่อยมาจัดเรียงลำดับหัวข้อย่อยต่อเนื่องกันไป
- 3 เรียบเรียงเนื้อหาในการนำเสนอ ใส่ใจในรายละเอียดของงาน โดยตรวจสอบงานหลายๆ รอบ ให้สมมติตัวเองว่าเป็นผู้อ่าน ลองอ่านบทความที่ตนเองเขียนตั้งแต่ต้นจนจบ

ลักษณะบทความวิชาการที่ดี

- 1. มีประเด็นหรือแนวคิดที่ชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหาสาระทางวิชาการได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และมีความทันสมัย
- 2. มีการวิเคราะห์ประเด็นตามหลักวิชาการ มีการสรุปประเด็น มีการสังเคราะห์ความรู้จากข้อมูลแหล่งต่างๆ ทุกแง่มุมที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม และนำเสนอความรู้หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์
- 3. มีการสอดแทรกความคิดริเริ่มหรือความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ หรือแสดงทัศนะทางวิชาการอย่างชัดเจนและเที่ยงตรง ที่สามารถนำไปสู่การขยายหรือต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิมเพื่อการพัฒนาทางด้านวิชาการต่อไป
- 4. มีการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งอ้างอิงที่ถูกต้องแม่นยำและมีหลักฐาน เอกสารการอ้างอิงที่น่าเชื่อถือได้ และมีความทันสมัย ครอบคลุม และมีการอ้างอิงอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามแบบแผน
- 5. มีการนำเสนอข้อมูลที่เข้าใจง่ายและเป็นระบบ ใช้ศัพท์และภาษาทางวิชาการอย่างเหมาะสม มีตาราง กราฟ แผนภูมิ แผนภาพ ประกอบตามความจำเป็น เพื่อให้เข้าใจง่ายและชัดเจน
- 6. มีการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย